

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

175. An Sacerdos, qui in die Parasceves Officium facit, urgente
necessitate, vel non habens copiam Confessarij hoc faciat absque pævia
confessione, teneatur quam primum confiteri? Ex p. 9. tr. 3. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

Verum his non obstantibus ego puto non esse recedendum à sententia Cardin. de Lugo, quam novissimè cum aliis tenet ejus Frater P. Franciscus de Lugo, de Sacram. lib. 4. c. 6. q. 8. n. 70. nam in præceptis positivis non valet argumentum à minori ad majus; nec arguere valeamus ab uno casu ad alium: Præsertim cum in celebrante sacrilegè deficiat finis humani præcepti; quod certè non cogeret ad confessionem postmodum quamprimum faciendam illum, qui scienter violat præceptum Divinum præmittendi confessionem ante Communionem: unde potius esset occasio novi peccati: & idèò, ut dixi, opinio Martinon, mihi non placet.

2. Notat verò dictum Martinon ubi supra, contra eundem Cardinalem Lugo docere idem dicendum esse de eo, qui non præmissa confessione celebrat, & inter celebrandum meminit ante Communionem, se esse in statu peccati mortalis. Talis enim, si tunc non potest confiteri, tenetur conteri, & data prima commoditate confiteri, quia celebravit absque confessione prævia, ut ait Tridentinum, prævia, inquam, ad Communionem, de qua loquitur idem Concilium verbis proximè antecedentibus illud præceptum consequenter ad illud Apost. 1. Cor. 11. *Probet autem seipsum homo* (per confessionem) & sic de pane illo edat. & de calice bibat. Debet autem hoc novum præceptum intelligi latum esse Sacerdotibus, juxta subjectam materiam, & consequenter ad verba præcedentia.

3. Sed his non obstantibus, licet probabiliter dicta sint, ego puto, sententiam Card. de Lugo, esse probabiliorè; & illam, tenet P. de Lugo ubi supra n. 69. Unde Rubrica Missalis Sacerdoti, qui conscientiam habuit peccati mortalis ante Missam inchoatam præscribit, ut habeat contritionem, & postquam primum confiteatur; illi verò qui talem conscientiam in ipsa solum celebratione recognoscit, dumtaxat præscribit, ut habeat contritionem cum proposito confitendi, & satisfaciendi, videlicet suo tempore.

RESOL. CLXXIV.

An si quis non habens copiam Confessarij, vel urgente necessitate celebrat cum intenta voluntate, quod si adfuerit Sacerdos ad illum non accedat, teneatur, hoc non obstante, quamprimum confiteri?

Et an Sacerdos obligetur hoc præcepto statim confitendi, quando non habens copiam Confessarij, necessitate urgente, celebravit non præmissa confessione, nec contritus, sed indignè?

Et quid, si sine necessitate celebrat in peccato mortali Ex p. 9. tract. 3. Ref. 31.

§. 1. Hoc dubium nimis curiosum invenio apud Amicus in cur. Theol. tom. 7. disp. 26. sect. 2. n. 32. ubi sic ait: [Una hic superest difficultas, an hoc præceptum se extendat ad eos, qui, quamvis & inopiam Confessoris habeant, & necessitas urgeat celebrandi; adhuc tamen ad celebrandum accedunt cum intenta voluntate non accedendi ad Confessarium, etiamsi adfuerit? Ratio dubitandi est; quia hoc præceptum solum iis videtur à Concilio impositum, qui bona fide licitè ob defectum Confessoris, necessitate urgente, ad celebrandum accedunt. Sed hic illicite, & mala fide accedit cum voluntate non præmittendi sacramentalem confessionem peccati mortalis, etiamsi Confessarius adfuerit: igitur non videtur hoc novo Concilij præcepto de Confessione statim faciendâ obligari. Nihilominus probabilius puto, hunc teneri. Fundamentum est: quia Concilium in Tom. I.

hoc præcepto instituendo non tam attendit ad internam voluntatem Sacerdotis ad celebrandum accedentis, quàm ad externam confessoris inopiam, & urgentem necessitatem: ergo, si reverà hic habet inopiam Confessoris, & urget celebrandi necessitas, quidquid sit de interna ipsius voluntate, comprehenditur sub hoc præcepto. Confirmatur: nam, si quis habens Confessoris inopiam, & urgeat celebrandi necessitas accedat cum sola attritione putata, comprehenditur sub hoc præcepto: ergo etiam qui accedit cum voluntate non confitendi, si adfuerit Confessarius. Antecedens, me judice, constat: cum Concilium in suo Decreto non expresserit, ut quando Sacerdos non habet copiam Confessarij, & urget necessitas, debeat accedere contritus: sed solum dixerit, quando deficiente copia Confessoris, & necessitate urgente, absque prævia Confessione celebraverit quamprimum confiteatur. Consequentia verò probatur: nam eodem modo accedit mala fide, qui cum conscientia peccati mortalis in tali casu ad celebrandum accedit cum sola attritione putata, quàm qui accedit cum voluntate Confessionem non præmittendi; etiamsi Confessarius adfuerit.] Hæc omnia Amicus.

2. Hic etiam querendum venit, an Sacerdos obligetur hoc præcepto statim confitendi, quando non habens copiam Confessoris, necessitate urgente, celebravit non præmissa confessione, nec contritus, sed indignè? Respondeo affirmative. Ratio est: quia Concilium, ut ferret hoc præceptum, non attendit ad internam dispositionem, cum qua quis accederet: sed ad externam occasionem, quam habere posset, non præmittendi confessionem celebrationi. Quare, si Sacerdos dignè, sive indignè ad celebrandum accedat, dummodò necessitate urgente, ob inopiam Confessoris, non præmittat confessionem celebrationi; semper hoc præcepto obligabitur; & idèò Sacerdos habens copiam Confessoris, non ex necessitate, sed ex malitia celebrans non præmissa confessione, quamvis indignè celebret, non tamen obligatur hoc præcepto, quamprimum confiteri: quia Concilium solum loquitur de Sacerdote, qui necessitate urgente, non præmittit confessionem celebrationi. Quod si objicias: qui necessitate urgente, ob inopiam Confessoris, non præmissa confessione, cum sola contritione celebrat, dignè accedit ad Euchariam, & tamen obligatur hoc præcepto statim confiteri: ergo multò magis obligabitur, qui absque necessitate, habens copiam Confessoris, sine confessione ex malitia celebrat, quia accedit indignè, imò peccat mortaliter accedendo. Resp. negando consequentiam: quia est diversa ratio utriusque: nam hoc præceptum, inter alias causas, latum est ad tollendam occasionem fingendi necessitatem celebrandi sine prævia confessione, vel nimium differendi illam: nam, cum Sacerdoti imposita sit obligatio confitendi statim post celebrationem, si antea non potuit, multò magis erit sollicitus timoratus Sacerdos de præmittenda confessione. Hæc autem ratio non procedit in illo, qui sine necessitate in peccato mortali celebrat: & idèò non oportuit novam obligationem ei imponere, quia satis ei erat præceptum divinum de præmittenda confessione. Et hæc omnia docent Vasquez tom. 3. disp. 208. c. 3. n. 19. Suar. tom. 3. disp. 66. sect. 7. & alij.

RESOL. CLXXV.

An Sacerdos, qui in die Parasceves officium facit, si urgente necessitate, vel non habens copiam Confessarij hoc faciat absque prævia confessione, teneatur S. 2. quam

MARTINON
Opera
Tom. I. & II
Et III

Sup. hoc la-
re in duabus
præcedenti-
bus Ref. &
cursum in fi-
ne Ref. 178.
& in Relol.
182. brevi-
ter in fine,
§. 2.

quam primum confiteri: Ex part. 9. tract. 3. Ref. 29.

Sup. hoc in
Ref. seq. &
supra cur-
sim in fine
Ref. 170.

§. 1. **V**idetur prima facie negativè respon-
dendum: quia Concilium ad hoc præceptum
solum obligat illos, qui celebrant, hic autem non
videtur celebrare: nam celebrare propriè importat
sacrificare, hic autem non sacrificat, sed solum
communicat. Vnde, si in hanc diem incidat Festum
obligans ad Sacrum audiendum, non tenebitur po-
pulus huic sanctæ actioni interesse; quia cum non
sit propriè Sacrificium, non tenebitur illi interesse,
cum ex vi Præcepti non teneatur nisi interesse Sa-
crificio, ut ex pluribus *alibi* notavimus ex declara-
tione Sacræ Congregationis Indicii.

Alibi in to.
2. tr. 3. Ref.
19. & in
aliis §§. &
verf. eius
primæ not.
& etiam se-
cundæ.

2. Sed proflus, existimo, affirmativæ sententiæ
adhærendum esse. Ratio est: quia etiam hæc actio
ab Ecclesiasticis Authoribus dicitur celebratio, &
Sacerdos, qui illam exercet, absolutè dicitur cele-
brare. Vnde in Rubricis feria sexta Parasceve dici-
tur: *Celebrans facta reverentia usque ad terram*, &c.
Nec refert, quòd iste propriè non sacrificet: nam
sufficit, ut exerceat actionem, quæ dicatur cele-
bratio sub cuius nomine Concilium suum Decretum
exprimit. Neque etiam obstat, quòd tali actio-
ni non tenetur interesse, qui Ecclesiastico Præcepto
obligatur ad Sacrum audiendum: quia plus requiritur
ad Sacrificium, ad quod tantum obligat Eccle-
siasticum præceptum, quam ad celebrationem, sub
cujus tantum nomine Concilium suum Decretum
expressit. Et ita hanc sententiam tenet, me citato,
*Caspensis in Cursu Theolog. tom. 2. tract. 23. disp. 9. fect. 3. num. 27. Mercerus de Sacram. q. 80. art. 4. dub. 2. & 3. me citato, Averfa de Sacrament. Euchar. q. 8. fect. 7. Perlicus de offic. Sacerd. lib. 1. c. 1. dub. 15. n. 173. Præpositus in 3. part. quæst. 80. art. 5. dub. 4. num. 20. Stephanus à Sancto Gregorio de Sacram. lib. 3. cap. 26. num. 12. & me citato, Pellizzarius in Mun. Regul. tom. 2. tract. 8. cap. 2. fect. 1. num. 116. & me citato; Leandrus de Sacrament. tom. 2. tractat. 7. disp. 7. q. 49. Trullench de Sacram. lib. 3. cap. 6. dub. 4. num. 27. Filiucius tom. 1. tract. 4. c. 8. num. 223. Suar. tom. 3. in 3. part. disputat. 66. fect. 7. & alij com-
munitur.*

RESOL. CLXXVI.

An qui in peccato mortali existens celebravit in die Parasceves sine prævia confessione, teneatur quam primum, confiteri ex præcepto Concilij Tridentini fess. 13. cap. 7?

Et an in dicto præcepto comprehendatur ille Sacerdos, qui sine prævia confessione Sacrificium alterius Sacerdotis deficientis post consecrationem consummat, & complet?

Et docetur præceptum Concilij quam primum confitendi non obligare sub mortali, nisi ultra triduum.

Et qui intra triduum non confitetur pro adimplendo præcepto dicti Concilij, an saltem peccet venialiter pro illa mora?

Et an aliquando aliquis excommunicatus, urgente necessitate sacrificandi, vel communicandi, possit celebrare, vel Eucharistiam sumere absque prævia confessione, vel contritione?

Attente lege, obsecro hunc ultimum curiosum casum in §. ultimo hujus Resolutionis, quia titulus hic non potest illum breviter comprehendere, & significare.
Ex part. 10. tr. 12. & Misc. 2. Ref. 16.

Sup. hoc in
Ref. præce-
rica, & cur-
sim supra in
fine Ref.
170.

§. 1. **A**ffirmativam sententiam sæpius docui:
sed novissime Dicastillus, de Sacrament.
tom. 1. tractat. 5. disput. 9. dub. 9. numer. 157. huic

sententiæ, me citato assentitur, non tanquam om-
nino certæ doctrinæ, sed tanquam probabili. Ne-
que (ait ipse) video satis firmum fundamentum;
Nam, quod dicunt, illam non esse Communio-
nem laicam, cui fundamento nititur Diana; ve-
rum est, idèò probabilem video sententiam. Sed
adhuc posse responderi, non esse omnino Sacer-
dotalem: Nam Sacerdotalis illa est, quæ Sacerdos
ex consecratis tunc à se reficitur, ita ut Commu-
nio Sacerdotalis sit consummatio Sacrificij, ab ipso
facti: quod Sacrificium illa die non fit, sed ex
præconsecratis (etiam ab alio) præcedenti die fit
tota illa solemnitas. Vnde, sicut ipse Lugo, nu-
mer. 150. dixit, casum celebrantis non præmissa
confessione ex mera malitia, non comprehendit in
hoc præcepto; quia non debemus in præcep-
tis positivis argumentari ab uno casu ad alium,
præsertim quando est major ratio in uno, quam
in alio; sic etiam hic non debemus argumentari
à celebratione Missæ ad illam, quæ non est Mis-
sæ celebratio, sed Communio sine Sacrificio, in
qua non est tanta ratio sic præcipiendi, sicut in il-
la, quæ est verè confectio Sacrificij. Vnde, sicut
ipse Lugo, & ceteri communiter, reitimus Vaz-
quium dicentem, esse obligationem, si festum
incidat in Parascevem, audiendi illam celebra-
tionem, quia succedit loco Missæ: quod video vel
maximè reitimus, quia non sufficit hoc, ut ab
una materia in aliam transferamus præceptum:
ita in præsentis casu posset quis respondere, non
sufficeret, quòd illa sit actio Sacerdotalis, & Com-
munionem non mere Laicam, ut præceptum etiam
ad illum casum se extendat. Quòd verò ait Lugo,
etiam illa die dici Sacerdotem celebrare, ut passim
habetur in Rubricis Missalis; parum urget, Vox
etiam celebrare, & celebravit, etiam Vesperis solet ac-
commodari. Sic Gregorius magnus, & alij notant, in
Ecclesia non solum veteris legis, sed etiam novæ Fe-
sta celebrari à Vespera in Vesperam, imò nomen ce-
lebrationis actioni publicæ, & cum solemnitate solet
accommodari. Vnde non video, eam sententiam ita
firmo niti fundamento, ut certò ausim affirmare, tene-
ri sub mortali, quam primum confiteri eum, qui
sic in illa die celebravit; licet existimem probabilius
esse, teneri. Hucusque Dicastillus. Sed ego puto,
non esse recedendum à communi sententiæ affirma-
tiva.

2. Nota etiam hic obiter Primò, me olim etiam
docuisse, quòd in dicto præcepto Concilij Triden-
tini comprehenditur ille Sacerdos, qui Sacrificium
alterius sacerdotis deficientis post consecrationem
consummat, & complet, quia tunc verè dicitur
celebrare, saltem partialiter, & non accipere Com-
munionem more Laicorum, & moraliter gere-
re unam quasi personam, & unum Ministrum Christi
cum altero sacerdote deficiente, in cuius locum
sufficitur, ut si Minister Sacrificantis præcipui, qui
est Christus. Verùm Dicastillus ubi supra me citato,
num. 159. putat hæc non ita convincere, ut non
possint ex probabilibus principijs eludi; maxime,
cum agamus de obligatione præcepti positivi affir-
mativi, in cuius objecto, & materia, si aliquid de-
ficiat ab eo, quòd ordinario, & communi modo
solet contingere, facile est invenire evasionem.

3. Nota secundò, me olim etiam docuisse præ-
ceptum Concilij quam primum confitendi, non
obligare sub mortali, nisi ultra triduum; sed
Cardinalis de Lugo, de Euchar. disput. 14. num.
161. invehitur contra me hoc asserentem. Verùm
præter alios quos adduxi in part. 9. tractat. 3. ref. 23.
in mei favorem novissime dictus Pater Dicastil-
lus, ubi supra num. 165. & seqq. me citato, nostram
sententiam

Sup. hoc in
Ref. seq. 1
supra in fine
Ref. 170.

Que hic in
supra in fine
Ref. 170. & in
Ref. 170. & in
Ref. 170. & in
Ref. 170.